

Door Caroline Wisse-Weldam

Surprise

Inleiding

De maand december is weer aangebroken. Dit is een echte feestmaand. Misschien zelfs een maand van hard werken als je aan surprises doet. Eentje voor een klasgenoot, eentje voor je vriend op de sportclub en eentje voor iemand thuis. Waar wacht je nog op? Aan de slag!

Opzet van deze lesbrief

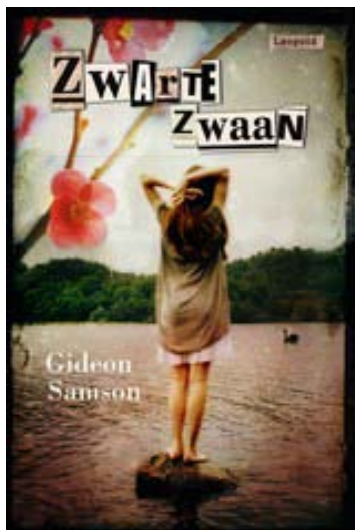
Deze lesbrief gaat over boekkaften. Wat is hun functie? Je onderzoekt zes kaften aan de hand van de titel, de plaatjes, het lettertype, de lettergrootte, de bladverdeling en de tekst.

Ook ga je, als surprise, zelf een boekkaft maken van een schoenendoos.

Opdracht 1

Bekijk de zes kaften van boeken die hieronder staan.

kaft 1

kaft 2

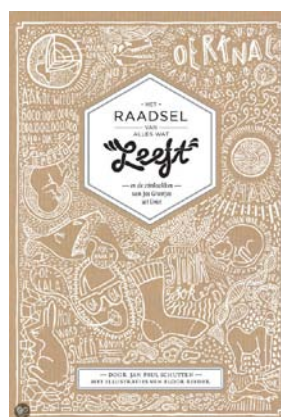
kaft 3

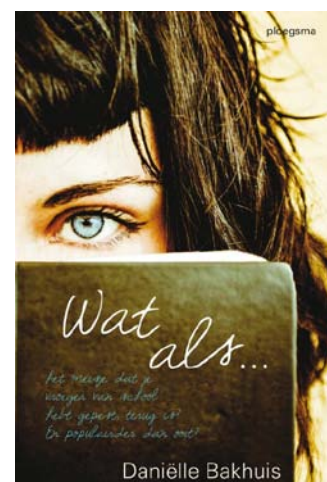
kaft 4

kaft 5

kaft 6

Vul het schema in.

	Kaft 1	Kaft 2	Kaft 3	Kaft 4	Kaft 5	Kaft 6
Wat is de titel?						
Wie heeft het geschreven?						
Wat valt je op aan de plaatjes?						
Wat kun je zeggen over de lettertypes die gebruikt zijn?						
Waarom zijn er verschillende lettergroottes gebruikt, denk je?						
Wat maakt deze kaft zo bijzonder?						
Welke kaft spreekt jou het meeste aan? Geef ze een cijfer van 1 t/m 6: 1 spreekt jou het meest aan, 6 het minst.						

Opdracht 2

Lees de zes heel korte samenvattingen hieronder.

samenvatting 1

Door steeds twee kunstwerken naast elkaar te plaatsen zet de schrijver aan tot kijken en vergelijken en is hij benieuwd naar jouw eigen mening.

samenvatting 2

Een meisje dat heel lang gepest is, komt terug naar school en neemt wraak.

samenvatting 3

Duveke wil eigenlijk niet meewerken aan het plan van haar beste vriendin om iedereen te laten denken dat ze dood is, zodat ze op haar eigen begrafenis aanwezig kan zijn. Maar Rivka laat haar geen keus.

samenvatting 4

Als lezer krijg je een waar antwoord waarom je kunt lachen op vele grote vragen: wat is leven precies? Hoe maak je iets levends uit een verzameling stoffen die net zo dood zijn als legosteentjes? Waarom zit een eenvoudige cel nog knapper in elkaar dan de ingewikkeldste robot?

samenvatting 5

De wereld is voorgoed veranderd. Callie staat voor een onmogelijke keuze nu haar ouders dood zijn en haar broertje ernstig ziek is. Er is niemand die ze kan vertrouwen en haar enige uitweg lijkt de bodybank: een gewetenloze organisatie waar ze niks mee te maken wil hebben.

samenvatting 6

Je favoriete onderwerp wordt door beroemde wetenschappers uitgediept. Je krijgt antwoord op vragen als: Wie vond het vliegtuig uit? Hoe kun je met je oog een kluis openen? En hoe diep kan een onderzeeër komen?

Welke samenvatting hoort bij welke boekkaft?

- kaft 1 hoort bij samenvatting ...
- kaft 2 hoort bij samenvatting ...
- kaft 3 hoort bij samenvatting ...
- kaft 4 hoort bij samenvatting ...
- kaft 5 hoort bij samenvatting ...
- kaft 6 hoort bij samenvatting ...

www.eenboekjeopen.nl is een site waarop je informatie kunt vinden over boeken en waar tips staan over hoe je een goed boek voor jezelf kunt kiezen.

Opdracht 3

Als surprise ga je een boek maken. Hiervoor heb je een schoenendoos met deksel nodig. Je kunt ook een schoenendoos gebruiken waarbij de deksel aan de doos vastzit.

Doe het zo:

- Bedenk voor wie je deze surprise gaat maken.
- Beplak de doos. Je kunt dit bijvoorbeeld doen met (inpak)papier. Je kunt de doos ook beschrijven met stift. Met de deksel doe je nog niets. De deksel wordt jouw 'bijzondere kaft'.
- Bedenk een titel voor je boek. Dit kan de naam van de degene zijn die je 'boek' krijgt, maar ook een woord die bij die persoon of jouw cadeau past, of een zin die jullie aan het lachen maakt. Schrijf de naam, het woord of de zin met stift op de deksel.
- Beplak de deksel. Je kunt hiervoor allerlei materialen gebruiken. Denk aan watten, schuursponsjes, verf, krantenknipsels, fragmenten uit boeken, gedichten, (spijker)stof, stickers, foto's en kralen. Maak er iets bijzonders van!
- Zorg ervoor dat jouw titel een mooie plek krijgt op de deksel. Je kunt hiervoor verschillende lettertypes en -groottes gebruiken.
- Van een paar boeken uit opdracht 1 en 2 is zelfs de binnenkant van het boek speciaal. Laat je hierdoor inspireren voor de binnenkant van jouw schoenendoos! Je vindt de voorbeelden hieronder.
- Stop jouw cadeautje in de schoenendoos of plak het vast op de bodem.
- Je kunt de schoenendoos inpakken in kranten of feestpapier.
- Zorg ervoor dat de naam van degene voor wie de surprise is, goed leesbaar is.

Fijne feestdagen!

boek 3

ne, gekleurde steentjes gebruikt. Het mozaïek is omstreeks het jaar 500 gemaakt, en hoewel hij zonder baard is afgebeeld, is makkelijk te zien wie Iesus is. Hij is namelijk wat groter dan de vier andere mannen. Hun handen zijn bedekt, wat een teken is van eerbied voor Iesus. Hij is ook herkenbaar aan de steentjes rond zijn hoofd. Die zijn in een krans tegen elkaar aangelegd. Bij schilderingen werd voor zo'n stralekrans vaak bladgoud gebruikt. Alleen heiligen kregen er een.

Veel van de kunst die toen gemaakt werd lijkt op elkaar. Dat komt waarschijnlijk doordat er geen kunstenaars bestonden. Dat wil zeggen: het beroep bestond nog niet. Een mozaïek als dit werd gemaakt volgens strenge regels en gebruiken. Het was niet de bedoeling dat de maker zijn eigen fantasie gebruikte en Iesus afbeeldde in een korte broek of met gouden belten in zijn oor. Maar het was natuurlijk wel zo, dat door gebruik te maken van zijn creativiteit de ene vakman mooier en beter werk afleverde dan de andere, en dus ook meer opdrachten kreeg.

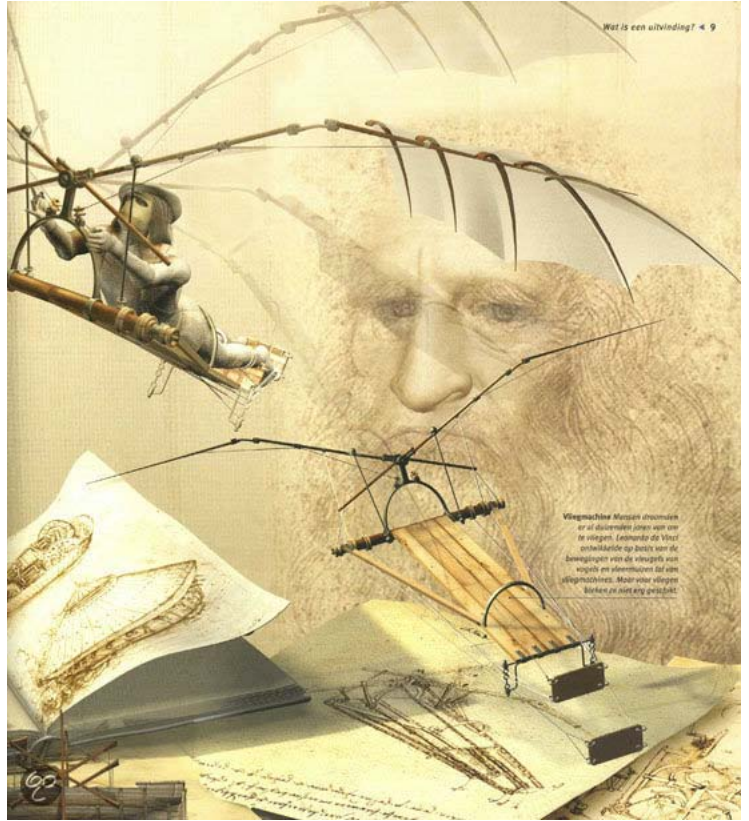
Een man met veel talent legde het andere Romeinse mozaïek al driehonderd jaar eerder. Toen werden er in wat tegenwoordig Italië heet veel van dit soort grappen gemaakt. In die tijd was het doodnormaal om eten dat niet smaakte, maar ook schillen, groten en botjes zomaar over je schouder te gooien. Een slaaf moest na de maaltijd schoonmaken. Met deze vloer kreeg hij dat natuurlijk nooit gedaan, want de eters-ten zaten in de vloer! Toch lijkt het of de spulletjes erop liggen. Dat komt doordat met donkerder steentjes ook de schaduwen in de vloer zijn ingelegd.

Alexandre, Astarten, on-geveegde vloer (detail), tweede eeuw Omdat de Romeinen bang waren dat er werd ingebroken, maar ook om de koeke binnen te bewaren, hadden hun huizen vrijwel geen ramen. Voor de grootgrondbezitters en vaak met echte ramen op de muur, compleet met landschap. Soms werden zelfs hele tuinen op de wand geschilderd. Voor de vloer gebruikten ze mozaïek, want dat bleef niet zo snel. Er is een naam voor zulk soort geschiedkundig beroep: floer. Dat is Frans voor het oog vergiet zich.

EN NOG MEER STEENTJES

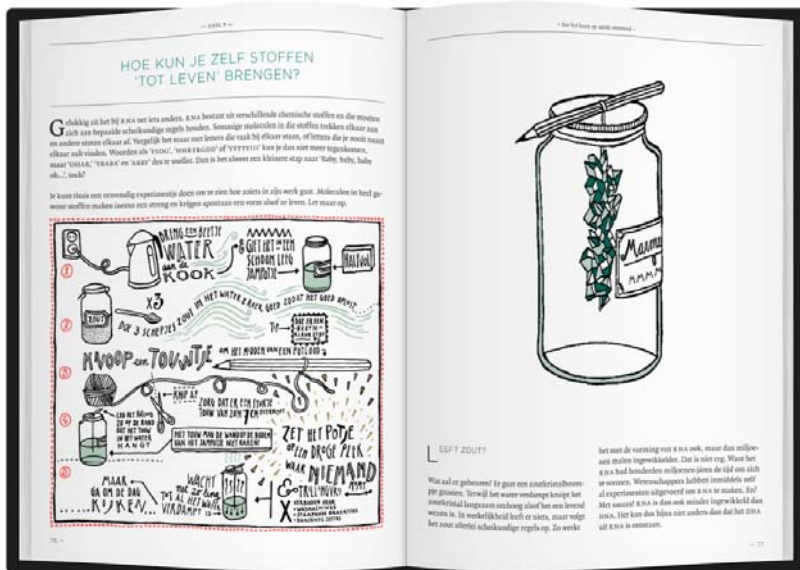
boek 4

Wat is een uitvinding? 4 9

Vliegtuigen Mensen droomden er al duizenden jaren van om te vliegen. Leonardo da Vinci ontwerpte op basis van de bewegingen van de vleugels van vogels en droomde al een vliegtuig uit. Maar voor vliegen bleef het een droom. Het bleef een droom.

boek 5

HOE KUN JE ZELF STOFFEN 'TOT LEVEN' BRENGEN?

Geduldig is het bij u nu niet anders. Het is een beetje als verschillende chemische stoffen en die moeten zich aan bepaalde schikkingen onderwerpen. Sommige stoffen in die stoffen treden elkaar aan en andere stoffen elkaar af. Vergelijk het maar met letters die vaak bij elkaar komen, of letters die je nooit naast elkaar zou vinden. Wanneer die 'water', 'waterstof' of 'koolstof' kan je dan niet meer spreken. Maar 'water', 'koolstof' en 'water' dat is te veel. Dit is het alweer een klein beetje naar 'Water, Water, Water'...

In een klein om evenwijdig experimentje doet om te zien hoe zaken in zijn werk gaan. Misschien is het gewone stoffen maken iemands een stroom en krijgen spantoon om water afzet te leven. Let maar op.

LEEF 200!
Wat nu te gebruiken? Er gaat een aantal stoffen om. Het is een beetje als een experimentje. Het is een beetje als een experimentje. Het is een beetje als een experimentje. Het is een beetje als een experimentje.

het niet de werking van u nu ook, maar dan hebben we het maken ingewikkelder. Dat is niet erg. Want het is nu heel eenvoudig en iedereen kan het. Het is nu heel eenvoudig en iedereen kan het. Het is nu heel eenvoudig en iedereen kan het.